

Politik och kommunikation
Per Holm, 08-677 26 08, 070-648 01 08
per.holm@energiforetagen.se

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
filip.vestling@regeringskansliet.se

Remissvar avseende Energimyndighetens rapport ER 2018:6 Slopade anslutningskostnader för havsbaserad vindkraft (Dnr M2018/00560/Ee)

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

Den blocköverskridande överenskommelsen om energipolitiken som slutits var nödvändig och välkomnas av Energiföretagen Sverige (Energiföretagen). Energiföretagen är positiva till en utveckling mot en ökad andel förnybar energi, vilken med rätt incitament även kan leda till en minskning av växthusgasutsläppen. Havsbaserad vindkraft har möjligheter att ge ett tillskott till elförsörjningen framöver, tekniken utvecklas starkt och blir mer och mer kostnadseffektiv.

Energiföretagen tar ett helhetsgrepp om energifrågorna. I det sammanhanget är det särskilt betydelsefullt att arbetet baseras på utförliga analyser där hela energisystemet inkluderas. För Energiföretagen och dess medlemmar är det avgörande att förstå konsekvenserna av Energimyndighetens utredning. Eftersom ett stöd till havsbaserad vindkraft kan få konsekvenser för elmarknaden och energisystemet är det av största vikt att frågan är ordentligt beredd vilket inkluderar en tydlig beskrivning av utformningen av delvis slopande anslutningskostnader för havsbaserad vindkraft och samhällsekonomisk analys. Som en följd av den begränsade utredningstid som Energimyndighetens hade till sitt förfogande saknas detta, vilket gör det svårt att ta ställning till annat än den principiella inriktningen. Givet detta anser Energiföretagen att Energimyndighetens bedömning om att delvis slopade anslutningskostnader genom stöd till sjökabel är att föredra framför en utflyttad anslutningspunkt till stamnätet. Så som Energimyndighetens förslag är formulerat instämmer Energiföretagen i att det är mer lämpligt att stödet finansieras genom en separat avgift.

Eftersom formerna för stödet inte är helt klarlagda kan en samhällsekonomisk scenarioanalys vara till stöd för att öka förståelsen för olika vägval.

Energiföretagen instämmer i Energimyndighetens slutsats att förslaget behöver utredas vidare.

Detaljerade synpunkter

Utifrån det utredningsunderlag som Energimyndigheten har tagit fram delar Energiföretagen bedömningen att delvis slopade anslutningskostnader genom stöd till sjökabel är att föredra framför en utflyttad anslutningspunkt till stamnätet. Detta för att det är troligt att det är en samhällsekonomiskt mer effektiv lösning jämfört med utflyttad anslutningspunkt till havs och att snedvridningen i konkurrensen gentemot andra förnybara energislag inte blir lika omfattande vilket minskar utträngningseffekten.

Energiföretagen tillstyrker förslaget att projektören för vindkraftparken ska vara ansvarig för utformningen, etableringen och driften av sjökabel och transformator till havs. Utvecklaren har starkare incitament och bättre förutsättningar att säkerställa genomförandet av investeringen jämfört med stamnätsoperatören eller regionnätsföretaget.

Urvalskriterier för att prioritera samhällsekonomiskt gynnsamma projekt

Andra EU-länder har primärt finansierat utbyggnaden av havsbaserad vindkraft genom offentliga auktioner. Då elcertifikatsystemet är annorlunda utformat behöver ett stöd för sloandet av anslutningskostnaderna för havsbaserad vindkraft innehålla tydliga incitament för etablering av projekt som är samhällsekonomiskt fördelaktiga för elsystemet och omfatta en tydlig avgränsning av stödets omfattning. Urvalskriterier för prioritering av stödberättigade projekt behöver tas fram. Kriterierna bör utgå bland annat från projektens kostnadseffektivitet och tillförd samhällsekonomisk nytta. De kriterier som etableras bör i möjligaste mån ta hänsyn till faktorer som el- och effektbehovet i aktuellt elområde. Hänsyn bör även tas till sammankopplingen och överföringskapaciteten mellan länder, framtida bortfall av produktion i elområdet, påverkan på Svenska Kraftnäts investeringar och påverkan på investeringar i annan förnybar kraft.

Transparens och tydlighet över vilka projekt som erhåller stöd är också avgörande för upparbetade projektkostnader. De föreslagna myndighetsföreskrifterna måste vara tydliga så att övriga projekt kan läggas ned och skrivas av eller läggas i malpåse.

Effekt på energi- och elcertifikatssystemet

Energiföretagen instämmer i Energimyndighetens analys om att investeringar i landbaserad vindkraft och kraftvärme kan påverkas av ökade investeringar i havsbaserad vindkraft vid slopande anslutningskostnader. Försörjningstryggheten behöver särskilt uppmärksammas i en samhällsekonomisk analys. Om investeringar i kraftvärme påverkas negativt kan det leda till en högre risk för effektbrist då kraftvärmen producerar el de delar av året då effektbehovet är som

störst i Sverige. Detta kan till viss del hanteras genom urvalskriterier som prioriterar samhällsekonomiskt gynnsamma projekt.

Elcertifikatsystemet är ett brett och teknikneutralt stödsystem som introducerats för att öka andelen förnybar el till lägsta möjliga kostnad. Energiföretagen instämmer i att ett stöd till anslutningskostnader kan få en snedvridande effekt på elcertifikatsystemet eftersom havsbaserad vindkraft skulle få ett stöd som övriga förnybara elproduktionsslag inte får. Dock har utformningen av stoppregel inom elcertifikatsystemet en avgörande påverkan på om det sker eller ej. Om en volymbaserad stoppregel beslutas är det inte troligt att havsbaserad vindkraft som har fått stöd till anslutningskostnader kommer att hinna få tilldelning av elcertifikat. Däremot kan havsbaserad vindkraft som tillkommer tack vare stödet bidra till ett lägre elpris vilket kan minska lönsamheten i marknaden i övrigt.

Mer omfattande utredning och analys krävs

Energiföretagen beklagar att Energimyndigheten fick så kort utredningstid att ett antal viktiga frågor kvarstår att utreda. Eftersom ett stöd till havsbaserad vindkraft kan få konsekvenser för elmarknaden och energisystemet är det av största vikt att frågan är ordentligt beredd vilket inkluderar en detaljerad utformning av delvis slopande anslutningskostnader samt en samhällsekonomisk analys. Eftersom formerna för stödet inte är helt klarlagda kan en samhällsekonomisk scenarioanalys vara till stöd för att öka förståelsen för olika vägval. En scenarioanalys kan också ligga till grund för en konsekvensanalys. Scenarioanalysen bör i så fall analysera hur olika storlekar och utformningar av stödet påverkar kunderna, energi- och effektsituationen, investeringar i annan elproduktion, konkurrenskraften för befintlig elproduktion, Svenska kraftnäts investeringar med mera.

Energimyndigheten pekar på ett antal frågeställningar som kräver mer omfattande analys. En del av dessa finns med i följande lista som Energiföretagen föreslår:

- Samlad kostnad för stödet samt kostnaden för och påverkan på kundkollektivet
  - o Statens kostnader måste analyseras och hanteras genom eventuella anslag, bemyndiganderamar och motsvarande. Även administrativa kostnader behöver analyseras.
  - o Om stödet finansieras genom en separat avgift bör kostnaden för och påverkan på kunderna analyseras.
- Förenligheten med EU:s statsstödsregler behöver analyseras vidare, vilket är angeläget för att kunna bestämma stödets utformning. Om det senare skulle visa sig att stödet är oförenligt med EU:s statsstödsregler så har stödmottagaren hela risken i praktiken.
- Kontrollstationer

- Regelverket kring kontrollstationer, uppföljning och utvärdering behöver definieras.
- Begreppet "sjökabel" behöver definieras
- Förhållandet till andra stöd – elcertifikatsystemet
  - Om havsbaserad vindkraft som får statligt stöd till anslutningen även omfattas av elcertifikatsystemet kan detta behöva förhandlas med Norge enligt avtalet om en gemensam svensk-norsk elcertifikatmarknad.
- Konkurrensen gentemot annan elproduktion
  - Elprisets påverkan behöver också analyseras ur ett konkurrensperspektiv. Analys av påverkan på effektbalansen och därmed leveranssäkerheten behöver ingå i en sådan analys.
  - Om stödet finansieras via stamnätstariffen bör konkurrenssituationen för övrig befintlig elproduktion analyseras gentemot produktion i angränsande länder. Analysen bör belysa konsekvenserna av en höjd effektavgift.
- Tidsram/avslutande av stödet
  - Redan nu bör det utredas om kriterier för avslutande av systemet bör tas fram och i så fall hur de ska se ut (tidsram och/eller installerad kapacitet).

Författningsförslagets utformning behöver anpassas utifrån en fördjupad analys av ovanstående aspekter.

Finansiering av stödet

Så som Energimyndighetens förslag är formulerat instämmer Energiföretagen i att det är mer lämpligt att stödet finansieras genom en separat avgift. Energimyndigheten har angett flera skäl till att en avgift likt elberedskapsavgiften är att föredra framför en avgift till Svenska kraftnät för finansiering av stödet. Energiföretagen vill som ytterligare skäl tillägga att en höjning av Svenska kraftnäts effektavgift leder till ökad kostnad för svensk elproduktion. Det försämrar svensk elproduktions relativa konkurrenskraft gentemot kringliggande länders produktion.

Stockholm som ovan

Pernilla Winnhed

Vd, Energiföretagen Sverige